Eiropas Savienības
Oficiālais Vēstnesis

LV
L sērija

2025/2096

6.11.2025.

# EEZ APVIENOTĀS KOMITEJAS LĒMUMS Nr. 176/2025

**(2025. gada 11. jūlijs),**

**ar ko groza EEZ līguma IV pielikumu (Enerģētika) [2025/2096]**

EEZ APVIENOTĀ KOMITEJA,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Ekonomikas zonu ("EEZ līgums") un jo īpaši tā 98. pantu,

tā kā:

(1) EEZ līgumā ir jāiekļauj Komisijas Deleģētā regula (ES) 2022/759 (2021. gada 14. decembris), ar ko attiecībā uz metodiku, kā aprēķināt aukstumapgādei un centralizētajai aukstumapgādei izmantotās atjaunīgās enerģijas daudzumu, groza Direktīvas (ES) 2018/2001 VII pielikumu ([1]).

(2) EEZ līgumā ir jāiekļauj Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2018/2001 (2018. gada 11. decembris) par no atjaunojamajiem energoresursiem iegūtas enerģijas izmantošanas veicināšanu ([2]), kas labota ar OV L 311, 25.9.2020., 11. lpp. un OV L 41, 22.2.2022., 37. lpp..

(3) Direktīva (ES) 2018/2001 atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2009/28/EK ([3]), kas ir iekļauta EEZ līgumā un kas tādējādi ir jāatceļ EEZ līgumā.

(4) EBTA valstis nav iekļautas saistošajā vispārējā Savienības mērķrādītājā no atjaunojamiem energoresursiem iegūtas enerģijas īpatsvaram Savienības enerģijas bruto galapatēriņā 2030. gadā. EBTA valstīm būtu jāpiemēro Direktīvas (ES) 2018/2001 3. pants, izņemot direktīvas 3. panta 1., 5. un 6. punktā izklāstītos noteikumus. Tā vietā EBTA valstīm būtu jānosprauž valsts indikatīvus atjaunīgās enerģijas mērķrādītājus 2030. gadam un tādēļ nebūtu jāpiemēro 8. pantu par Savienības atjaunojamo energoresursu attīstības platformu un statistiskajiem pārvedumiem. Tas neizslēdz iespēju risināt turpmākas sarunas starp EBTA valstīm un Savienību par sadarbību attiecībā uz atjaunīgās enerģijas mērķrādītājiem laikposmam pēc 2030. gada.

(5) EBTA valstis var piemērot atbalsta shēmas saskaņā ar Direktīvas (ES) 2018/2001 4. pantu, lai sasniegtu vai pārsniegtu savus attiecīgos valsts indikatīvos atjaunīgās enerģijas mērķrādītājus.

(6) Direktīvas (ES) 2018/2001 7. panta 5. punkts paredz izņēmumus Kiprai un Maltai zemākas robežvērtības veidā gadījumos, kad saistībā ar aviācijā patērētās enerģijas daudzumu tiek aprēķināts enerģijas bruto galapatēriņš. Islande ir attāla sala, un starp Islandi un kaimiņvalstīm ir lieli attālumi. Ņemot vērā šo īpašo ģeogrāfisko situāciju, attiecībā uz Islandi būtu jāpiemēro tāda pati robežvērtība kā Kipras un Maltas gadījumā.

(7) Gadījumos, kad Norvēģijai ir pienākums apspriesties ar sāmiem, ir nepieciešams nodrošināt to, ka Direktīvas (ES) 2018/2001 16. panta 4. punktā, 16. panta 5. punktā un 16. panta 6. punktā minētos atļauju piešķiršanas procedūras termiņus var pagarināt par vēl ilgākais vienu gadu.

(8) Norvēģijā un Islandē ir liels atjaunīgās elektroenerģijas īpatsvars. Norvēģija atjaunīgo elektroenerģiju galvenokārt izmanto siltumapgādes vajadzībām, savukārt Islande lielu daļu siltumapgādes pieprasījuma sedz no atjaunīgiem ģeotermāliem avotiem un izmanto atjaunīgo elektroenerģiju tad, kad ģeotermālie avoti nav pieejami. Tādēļ ir lietderīgi attiecībā uz EBTA valstīm pielāgot Direktīvā (ES) 2018/2001 ietvertās aprēķina metodes saistībā ar atjaunojamās enerģijas plašāku izmantošanu siltumapgādē un aukstumapgādē.

([1]) OV L 139, 18.5.2022., 1. lpp.
([2]) OV L 328, 21.12.2018., 82. lpp.
([3]) OV L 140, 5.6.2009., 16. lpp.

(9) Ņemot vērā Lihtenšteinas reģionālo savienību ar Šveici, kuras ietvaros Šveices iestādes reglamentē jautājumus saistībā ar degvielu un to piegādā Šveices vienības, un, tā kā Šveice ir vienīgais transporta degvielas piegādes avots Lihtenšteinā, ir lietderīgi noteikt pagaidu atkāpi no Direktīvas (ES) 2018/2001 25.–31. panta EEZ līgumā, kuros ir paredzēti noteikumi par atjaunīgo enerģiju transporta nozarē un ilgtspējas noteikumi attiecībā uz atjaunīgo degvielu. Lihtenšteina ievēro tādu Šveices sistēmu biodegvielu apmēra palielināšanai, kuras pamatā ir $CO_2$ kompensācijas mehānisms, kas vērienīguma ziņā ir salīdzināms ar aizstāšanas un ietaupījuma efektiem, kuri paredzēti saskaņā ar mērķrādītājiem biodegvielu jomā. $CO_2$ emisijas no degvielām, ko izmanto iekšdedzes transportlīdzekļos, ir jākompensē, veicot vietējus pasākumus un pasākumus ārvalstīs. Lihtenšteinas $CO_2$ rīkojuma (LR 814.065.1) 37. pantā un $CO_2$ likuma (LR 814.065) 9. un 10. pantā ir paredzēts, ka no 2024. gada ir jākompensē 23 % no $CO_2$ emisijām. Minētajai atkāpei būtu jāattiecas uz Direktīvas (ES) 2018/2001 redakciju, kas bija spēkā pirms grozījumu izdarīšanas ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2023. gada 18. oktobra Direktīvu (ES) 2023/2413 ([4]). Minētajai atkāpei būtu jābūt stingri ierobežotai laikā, un tā būtu jāpiemēro tikai līdz brīdim, kad tiek noslēgta vienošanās par Direktīvas (ES) 2018/2001, kas grozīta ar Direktīvu (ES) 2023/2413, iekļaušanu EEZ līgumā. Vienošanās būtu jāuzskata par noslēgtu, tiklīdz Direktīva (ES) 2018/2001, kas grozīta ar Direktīvu (ES) 2023/2413, ir iekļauta EEZ līgumā.

(10) Lihtenšteinai ir piešķirts atbrīvojums no Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 22. oktobra Regulas (EK) Nr. 1099/2008 par enerģētikas statistiku ([5]) piemērošanas, jo tā nevar sniegt sākotnējos datus par "primārās enerģijas patēriņu" vai "enerģijas galapatēriņu". Lihtenšteina var pārveidot valsts statistikas datus par datiem par primārās enerģijas patēriņu un enerģijas galapatēriņu, ja tas nepieciešams saskaņā ar Direktīvu (ES) 2018/2001.

(11) Tādēļ būtu attiecīgi jāgroza EEZ līguma IV pielikums,

IR PIEŅĒMUSI ŠO LĒMUMU.

*1. pants*

EEZ līguma IV pielikuma 41. punkta (Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2009/28/EK) tekstu aizstāj ar šādu:

"**32018 L 2001**: Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2018/2001 (2018. gada 11. decembris) par no atjaunojamajiem energoresursiem iegūtas enerģijas izmantošanas veicināšanu (OV L 328, 21.12.2018., 82. lpp.), kas labota ar OV L 311, 25.9.2020., 11. lpp. un OV L 41, 22.2.2022., 37. lpp. un grozīta ar:

— **32022 R 0759**: Komisijas Deleģēto regulu (ES) 2022/759 (2021. gada 14. decembris) (OV L 139, 18.5.2022., 1. lpp.).

Lēmumi, ar ko atzīst brīvprātīgās shēmas, lai pierādītu atbilstību ilgtspējības kritērijiem saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvām 98/70/EK un (ES) 2018/2001, ir minēti II pielikuma XVII nodaļā.

Direktīvas noteikumus šā līguma vajadzībām pielāgo šādi:

a) direktīvas 3. panta 1. punktu, 3. panta 5. punktu, 3. panta 6. punktu, 5. panta 4. punktu, 5. panta 5. punktu un 8. pantu nepiemēro EBTA valstīm;

b) direktīvas 3. pantā:

i) 2. punktam pievieno šādu daļu:

"Katra EBTA valsts nosprauž valsts indikatīvu atjaunīgās enerģijas mērķrādītāju, kas izteikts kā atjaunīgo energoresursu enerģijas īpatsvars enerģijas bruto galapatēriņā 2030. gadā un kas ir daļa no valsts attiecīgā integrētā nacionālā enerģētikas un klimata plāna saskaņā ar Regulas (ES) 2018/1999 3.–5. pantu un 9.–14. pantu. Sagatavojot integrēto nacionālo enerģētikas un klimata plānu projektus, EBTA valstis var ņemt vērā formulu, kas sniegta minētās regulas II pielikumā.";

([4]) OV L, 2023/2413, 31.10.2023., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2023/2413/oj.
([5]) OV L 304, 14.11.2008., 1. lpp.

ii) 4. punktam pievieno šādu daļu:

"No 2026. gada 1. janvāra no atjaunojamajiem energoresursiem iegūtas enerģijas īpatsvars katras dalībvalsts enerģijas bruto galapatēriņā ir ne mazāks par bāzlīnijas īpatsvaru, kas norādīts I pielikuma A daļas tabulas trešajā slejā. EBTA valstis veic pasākumus, kas vajadzīgi, lai nodrošinātu minētā bāzlīnijas īpatsvara ievērošanu.";

c) direktīvas 4. pantā:

i) 1. punktam pievieno šādu teikumu:

"Lai EBTA valstis sasniegtu vai pārsniegtu savus attiecīgos valsts indikatīvos atjaunīgās enerģijas mērķrādītājus, kas noteikti šīs direktīvas 3. panta 2. punktā, EBTA valstis var piemērot atbalsta shēmas.";

ii) 3. punktā vārdus "piemērojamos Savienības tiesību aktus iekšējā elektroenerģijas tirgus jomā" aizstāj ar vārdiem "tiesību aktus iekšējā elektroenerģijas tirgus jomā, kuri piemērojami saskaņā ar EEZ līgumu";

d) direktīvas 5. panta 2. punktā vārdus "Savienības tiesību aktus iekšējā elektroenerģijas tirgus jomā" aizstāj ar vārdiem "tiesību aktus iekšējā elektroenerģijas tirgus jomā, kuri piemērojami saskaņā ar EEZ līgumu";

e) direktīvas 4. panta 9. punktā, 6. panta 1. punktā, 21. panta 7. punktā un 22. panta 7. punktā vārdus "LESD 107. un 108. pantu" aizstāj ar vārdiem "EEZ līguma 61. un 62. pantu";

f) direktīvas 7. panta 5. punkta trešajā daļā aiz vārda "Kiprai" iekļauj", Islandei";

g) direktīvas 16. panta 4. un 5. punktā aiz vārdiem "ārkārtas apstākļos" iekļauj vārdus "vai tad, ja Norvēģijai ir pienākums apspriesties ar sāmiem,";

h) direktīvas 16. panta 6. punktā aiz vārda "veiktspēju" iekļauj vārdus "vai tad, ja Norvēģijai ir pienākums apspriesties ar sāmiem,";

i) direktīvas 19. panta 11. punktam pievieno šādas daļas:

"EBTA valstis neatzīst trešās valsts izdotus izcelsmes apliecinājumus, ja vien Savienība ar šo trešo valsti nav noslēgusi nolīgumu par to, ka tās savstarpēji atzīst Savienībā izdotos izcelsmes apliecinājumus un saderīgas izcelsmes apliecinājumu sistēmas, kas izveidotas minētajā trešā valstī, un ja vien EBTA valstis ar minēto trešo valsti nav noslēgušas pēc būtības līdzvērtīgu nolīgumu, un tikai tieša enerģijas importa vai eksporta gadījumā.

EBTA valstis cenšas noslēgt pirmajā daļā minētos nolīgumus.";

j) direktīvas 19. panta 12. punktā vārdus "Savienības tiesību aktiem" aizstāj ar vārdiem "EEZ līgumu" un 36. panta 3. punktā vārdus "Savienības tiesību aktus" aizstāj ar vārdiem "EEZ līgumu";

k) direktīvas 20. panta 3. punktā aiz vārdiem "šīs direktīvas 3. panta 1. punktā izvirzīto Savienības mērķrādītāju" iekļauj vārdus "vai – attiecībā uz EBTA valstīm – savu attiecīgo valsts indikatīvo atjaunīgās enerģijas mērķrādītāju, kas noteikts saskaņā ar 3. panta 2. punktu";

l) direktīvas 23. panta 1. punktā vārdus "un aprēķinot saskaņā ar 7. pantā noteikto metodiku, neskarot šā panta 2. punktu" nepiemēro EBTA valstīm;

m) direktīvas 23. panta 2. punkta b) apakšpunktā aiz vārdiem "ikgadējam vidējam palielinājumam" iekļauj vārdus "vai – attiecībā uz EBTA valstīm – ja tās atjaunīgās enerģijas, tostarp atjaunīgās elektroenerģijas, īpatsvars siltumapgādes un aukstumapgādes nozarē pārsniedz 60 %, var uzskatīt, ka jebkurš šāds īpatsvars atbilst ikgadējam vidējam palielinājumam";

n) direktīvas 29. panta 1. punkta a) apakšpunktā vārdus "devums 3. panta 1. punktā izvirzītā Savienības mērķrādītāja un" nepiemēro EBTA valstīm;

o) direktīvas 25.–31. pantu nepiemēro Lihtenšteinai, kamēr EEZ līgumā nav iekļauta Direktīva (ES) 2018/2001, kas grozīta ar Direktīvu (ES) 2023/2413;

p) tabulu direktīvas I pielikuma A punktā papildina šādi:
“

| | No atjaunojamajiem energoresursiem iegūtas enerģijas īpatsvars enerģijas bruto galapatēriņā, 2005. gads ($S_{2005}$) | No atjaunojamajiem energoresursiem iegūtas enerģijas īpatsvars enerģijas bruto galapatēriņā, 2020. gads ($S_{2020}$) |
|---|---|---|
| Islande | 55,0 % | 64 % |
| Norvēģija | 58,2 % | 67,5 % |
| Lihtenšteina | 7 % | 24 % |

”;

q) direktīvas IV pielikuma 6. punkta b), c) un d) apakšpunktā vārdus “valsts un Savienības tiesību aktiem” aizstāj ar vārdiem “valsts tiesību aktiem un tiesību aktiem, kuri piemērojami atbilstīgi EEZ līgumam””.

*2. pants*

Deleģētās regulas (ES) 2022/759 un Direktīvas (ES) 2018/2001, kura labota ar OV L 311, 25.9.2020., 11. lpp. un OV L 41, 22.2.2022., 37. lpp., teksts islandiešu un norvēģu valodā, kas jāpublicē *Eiropas Savienības Oficiālā Vēstneša* EEZ papildinājumā, ir autentisks.

*3. pants*

Šis lēmums stājas spēkā 2025. gada 12. jūlijā, ja ir iesniegti visi paziņojumi saskaņā ar EEZ līguma 103. panta 1. punktu (*).

*4. pants*

Šo lēmumu publicē *Eiropas Savienības Oficiālā Vēstneša* EEZ iedaļā un tā EEZ papildinājumā.

Briselē, 2025. gada 11. jūlijā.

*EEZ Apvienotās komitejas vārdā –*
*priekšsēdētājs*
Kristján Andri STEFÁNSSON

(*) Konstitucionālās prasības ir norādītas.

**EBTA dalībvalstu deklarācija**

**attiecībā uz EEZ Apvienotās komitejas Lēmumu Nr. 176/2025, ar ko Līgumā iekļauj Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu (ES) 2018/2001**

Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas (ES) 2018/2001 iekļaušana EEZ līgumā paplašina kopējo tiesisko regulējumu par atjaunīgo energoresursu izmantošanas veicināšanu, attiecinot to arī uz EBTA valstīm. EBTA valstis nav iekļautas ES vispārējā atjaunīgās enerģijas mērķrādītājā. Taču EBTA valstis ir izvirzījušas šādus attiecīgos valsts indikatīvos atjaunīgās enerģijas mērķrādītājus:

— Islande ir izvirzījusi valsts indikatīvo atjaunīgās enerģijas mērķrādītāju, kas izteikts kā atjaunīgo energoresursu enerģijas īpatsvars enerģijas bruto galapatēriņā un 2030. gadā ir 80 %. Islandes valsts atjaunīgās enerģijas mērķrādītāja pamatā ir Islandes Vides un enerģētikas aģentūras (*UOS*) analīze un prognoze 2030. gadam. Elektroenerģijas un apkures nozare Islandē 100 % apmērā balstās uz atjaunīgajiem hidroenerģijas un ģeotermālās enerģijas avotiem. Islandes indikatīvais atjaunīgās enerģijas mērķrādītājs 2030. gadam ir par sešpadsmit procentpunktiem augstāks nekā valsts mērķrādītājs no atjaunīgajiem energoresursiem iegūtas enerģijas īpatsvaram enerģijas bruto galapatēriņā 2020. gadā.

— Lihtenšteinas parlaments (*Landtag*) 2020. gada 6. novembrī pieņēma Enerģētikas stratēģiju 2030. gadam, kurā izvirzīts valsts mērķrādītājs no atjaunīgajiem energoresursiem iegūtas enerģijas īpatsvaram (30 %). Šo mērķi plānots sasniegt šādi: aptuveni 17 % no iekšzemes atjaunīgajiem energoresursiem (galvenokārt saules fotoelementi un, ja iespējams, vēja enerģija un – mazākā apmērā – biomasa) un aptuveni 13 % no importētiem atjaunīgajiem energoresursiem (e-degviela, atjaunīgais ūdeņradis). Ziņošana par mērķu sasniegšanu notiek katru gadu (tā ir daļa no uzraudzības ziņojuma, kas tiek iesniegts Lihtenšteinas parlamentam).

— Norvēģija ir izvirzījusi valsts indikatīvo atjaunīgās enerģijas mērķrādītāju, kas izteikts kā atjaunīgo energoresursu enerģijas īpatsvars enerģijas bruto galapatēriņā un 2030. gadā ir 77,5 %. Norvēģijas valsts atjaunīgās enerģijas mērķrādītāja pamatā ir Norvēģijas Enerģētikas aģentūras (*NVE*) analīze un prognoze 2030. gadam, kā arī iekšējie novērtējumi, kurus veic Norvēģijas Enerģētikas ministrija. Norvēģijas sākotnējā situācija ir ļoti laba, jo Norvēģija jau agrīnā posmā ir virzījusies uz atjaunojamiem energoresursiem. Vienlaikus tas nozīmē, ka izmaksu ziņā visefektīvākie un vieglāk pieejamie pasākumi jau tiek izmantoti. Norvēģijas indikatīvais atjaunīgās enerģijas mērķrādītājs 2030. gadam ir par desmit procentpunktiem augstāks nekā valsts mērķrādītājs no atjaunīgajiem energoresursiem iegūtas enerģijas īpatsvaram enerģijas bruto galapatēriņā 2020. gadā (67,5 %).